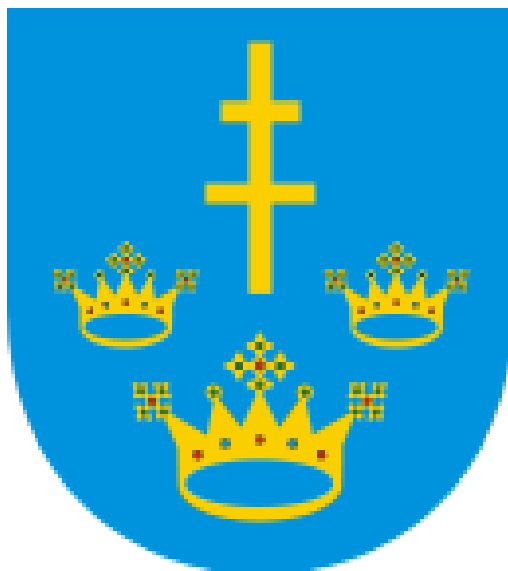

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE
STARACHOWICKIM NA LATA 2024 - 2028**

Starachowice, 2024 rok

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Uzasadnienie realizacji programu.	4
3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w powiecie starachowickim.....	5
4. Lokalna analiza problematyki niepełnosprawności w powiecie starachowickim.....	7
4.1. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami	10
4.2. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami.....	12
5. Cele operacyjne programu i sposób jego realizacji.....	14
5.1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnościami.....	15
5.2. Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez likwidację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczeństwie.	16
5.3. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	17
5.4. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.	18
5.5. Dążenie do wzrostu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.	21
5.6. Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób z niepełnosprawnościami w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.	23
6. Źródła finansowania programu.	23
7. Zasady monitorowania i ewaluacji programu.	24
8. Informacja i promocja programu w środowisku lokalnym.	24
9. Harmonogram realizacji programu.	25
10. Uwagi końcowe.....	30

1. Wstęp

Problemy osób z niepełnosprawnościami należały, należą i z pewnością będą należeć do jednych z istotniejszych zagadnień polityki społecznej, gdyż niepełnosprawność nie jest tylko właściwością indywidualnej osoby, lecz również zespołem warunków środowiska społecznego i fizycznego, w którym funkcjonują osoby z niepełnosprawnościami.

Na przełomie ostatnich dekad obserwuje się znaczącą poprawę funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie. W świetle rozwoju polityki społecznej nastąpiła dostrzegalna zmiana w sposobie postrzegania osób z niepełnosprawnością w otoczeniu. Zaangażowanie różnych instytucji i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością zaowocowało pogłębieniem świadomości społecznej oraz wzrostem wiedzy o prawach i potrzebach osób z niepełnosprawnością.

Problematyka osób z niepełnosprawnością zajmuje ważne miejsce w pracach samorządu Powiatu Starachowickiego. Świadczy o tym zarówno dobrze rozwinięte zaplecze instytucjonalne jak i zakres podejmowanych działań i inicjatyw na rzecz wsparcia tej grupy osób. Działania wszystkich instytucji powiatowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością winny stanowić nadal ważny element polityki społecznej, której celem powinno być m.in. wspieranie działań samopomocowych oraz inicjatyw społecznych mających na celu przezwyciężanie trudności związanych z integracją społeczną, zawodową osób z niepełnosprawnością. Aby rozwiązać swoje problemy życiowe osoba z niepełnosprawnością musi zaangażować o wiele więcej hartu ducha, wytrwałości, woli, a często i siły fizycznej niż człowiek zdrowy.

Miejsce osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie nie zależy wyłącznie od organizacji systemu instytucji, od jakości prawa i zakresu jego stosowania w praktyce. Zależy od tego czy da się przełamać obojętność, bierność, egoizm, niezrozumienie innych ludzi.

Liczba osób z niepełnosprawnościami w Polsce oraz różnorodność problemów jakie rodzi niepełnosprawność sprawia, że grupa ta powinna zajmować szczególne miejsce w społecznej polityce państwa.

Według wyników Badania Narodowego Spisu Powszechnego prowadzonego przez GUS liczba osób z niepełnosprawnościami w 2021 roku wynosiła w naszym kraju 5 447 548 osób.

Liczba osób z niepełnosprawnościami prawnie wyniosła 3 471 193 osoby, w tym liczba kobiet wynosiła 2 990 943 osób, natomiast mężczyzn – 2 456 605 osób.

Liczba osób z niepełnosprawnościami w województwie świętokrzyskim w roku 2021 wyniosła 212 400. Liczba osób z niepełnosprawnościami prawnie wynosiła 146 200.

W powiecie starachowickim liczba osób z niepełnosprawnościami, którym wydano orzeczenie o niepełnosprawności w 2021 roku to 2111. Orzeczenia wydane osobom powyżej 16 roku życia 1875, natomiast 236 orzeczeń wydano osobom do 16 roku życia.

Większość osób z niepełnosprawnościami, w tym w wieku produkcyjnym, niestety wciąż pozostaje poza rynkiem pracy. W najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby z niepełnosprawnościami mieszkające na wsi, niezwiązane z gospodarstwem rolnym, chociaż paradoksalnie to jednak właśnie rolnictwo daje zatrudnienie wielu osobom z niepełnosprawnościami, zwłaszcza starszym i słabo wykształconym.

Zakres i waga problemu związanego z niepełnosprawnością osób w każdym wieku skłaniają i jednocześnie zobowiązują do działań mających na celu zagwarantowanie każdej osobie z niepełnosprawnością prawa do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

2. Uzasadnienie realizacji programu.

Podstawą opracowanego programu pomocy osobom z niepełnosprawnościami jest przekonanie, iż osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. Wszelkie działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów życiowych.

Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównywanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw. Generalną zasadą opracowanego programu pomocy osobom z niepełnosprawnościami jest integracja tych osób w środowisku lokalnym oraz likwidowanie wszelkich barier psychologicznych, społecznych i fizycznych dyskryminujących te osoby.

Zakres kompetencji poszczególnych służb działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z ustawą do zadań powiatu należy m.in.: opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

„Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024-2028” jest skierowany do mieszkańców powiatu starachowickiego. Jego istotą jest stworzenie lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobom z niepełnosprawnościami takiej pomocy, która umożliwi osiągnięcie jak najlepszej życiowej samodzielności i aktywności przy wykorzystaniu tkwiących w nich potencjalnych zdolności i możliwości.

3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w powiecie starachowickim.

Do skutecznej realizacji zamierzonych celów niezbędna będzie współpraca władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami mogących wspierać realizację programu merytorycznie i finansowo z uwzględnieniem problemów, zasobów i specyfiki poszczególnych jednostek.

Niepełnosprawność nie jest wyłącznie osobistą tragedią dotkniętego nią człowieka. Jest ona wpisana w życie tak samo jak choroba czy starość. Społeczeństwo musi uświadomić sobie i zrozumieć niepełnosprawnych, którzy żyją wśród nas i mają takie same prawa.

Szeroko pojęta rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami (zawodowa i społeczna) nie może dokonywać się bez udziału osób w pełni sprawnych. Funkcjonowanie tej grupy osób zależy w dużej mierze od nich samych, ale też od społeczności w której przyszło im wzrastać i żyć.

Program zakłada współpracę wielu instytucji i organizacji w tym również pozarządowych działających na terenie powiatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Powiat starachowicki dysponuje dla osób z niepełnosprawnościami szeroką ofertą instytucji pomocy społecznej.

Działają u nas :

- Dom Pomocy Społecznej w Starachowicach,
- Dom Pomocy Społecznej w Kałkowie – Godowie,

- Centrum Usług Społecznych w Starachowicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Starachowicach,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu Rodzinnego w Starachowicach,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Starachowicach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starachowicach,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Starachowicach,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Kałkowie - Godowie,
- Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Kałkowie-Godowie,
- Międzyszkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjnej i Kompensacyjnej w Starachowicach.

Na terenie powiatu starachowickiego oprócz instytucji samorządowych występuje duża aktywność organizacji pozarządowych, które realizując swoje cele statutowe, angażują się w spontaniczną pomoc osobom z niepełnosprawnościami. Z organizacjami tymi ściśle współpracuje PCPR w Starachowicach. Wśród tych organizacji są:

- Starachowickie Stowarzyszenie „Niepełnosprawni Plus Starachowice”,
- Starachowicki Klub „Amazonek” w Starachowicach,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski Koło w Starachowicach,
- Gminne Stowarzyszenie Niepełnosprawnych przy Klasztorze Cystersów w Wąchocku,
- Fundacja „Nasze Zdrowie”,
- Świętokrzyskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych „Radość” w Godowie,
- Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Świetlica „Motylkowe Wzgórze”, w Starachowicach,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi „Otwórzmy Świat” w Starachowicach.

„Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami” jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej i dotyczyć będzie:

- zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych osób z niepełnosprawnościami,
- zapobiegania i przeciwdziałania marginalizacji osób z niepełnosprawnościami,
- poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami,
- tworzenia rynku pracy dla osób z niepełnosprawnościami,
- zapobiegania pogłębiania się niepełnosprawności,

- aktywnej likwidacji barier,
- ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- systematycznego monitorowania potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- efektywnego wykorzystywania dostępnych funduszy,
- tworzenia warunków do rozwoju współpracy między organizacjami pozarządowymi i samorządowymi.

4. Lokalna analiza problematyki niepełnosprawności w powiecie starachowickim.

Niepełnosprawność to zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych. Może być fizyczna, intelektualna lub polegać na dysfunkcji zmysłów, może wynikać z choroby somatycznej lub choroby umysłowej. Wymienione zaburzenia, sytuacje mogą mieć charakter stały lub przejściowy.

Dla potrzeb programu przyjęto liczbę osób z niepełnosprawnościami w oparciu o dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności za lata 2019-2022, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Starachowicach.

Liczbę wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o niepełnosprawności przedstawiają poniższe tabele oraz wykresy.

Osobom do 16 roku życia wydano następującą ilość orzeczeń o niepełnosprawności:

w 2019r.	-	351
w 2020r.	-	254
w 2021r.	-	236
w 2022r.	-	253

Liczba orzeczeń wydanych osobom powyżej 16 roku życia przedstawia się następująco:

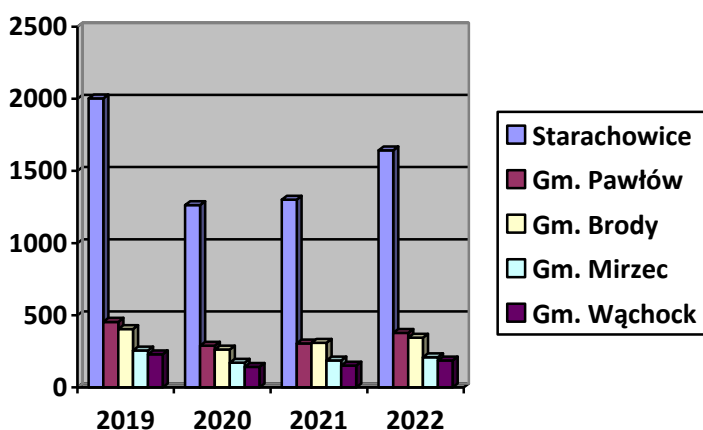
w 2019r.	-	3 210
w 2020r.	-	2 116
w 2021r.	-	1 875
w 2022r.	-	2 679

Ewidencję wniosków wpływających do Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności z miasta Starachowice oraz z poszczególnych gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Tab. 1 Wnioski osób powyżej 16 roku życia:

Rok	2019	2020	2021	2022	Razem
Starachowice	2003	1263	1302	1642	6210
Pawłów	454	289	305	377	1425
Brody	404	261	308	345	1318
Mirzec	255	170	186	208	819
Wąchock	228	143	152	186	709
Ogółem	3344	2126	2253	2758	10481

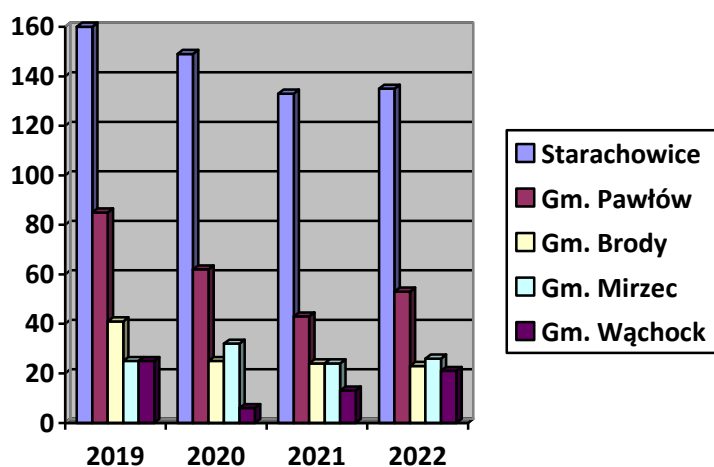
Wykres 1. Wnioski składane przez osoby powyżej 16 roku życia

Tab. 2 Wnioski osób poniżej 16 roku życia (dzieci)

Rok	2019	2020	2021	2022	Razem
Starachowice	160	149	133	135	577
Pawłów	85	62	43	53	243
Brody	41	25	24	23	113
Mirzec	25	32	24	26	107
Wąchock	25	6	13	21	65
Ogółem	336	274	237	258	1105

Wykres 2. Wnioski składane przez osoby poniżej 16 roku życia

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Starachowicach obsługująca dzieci w zakresie kwalifikowania do nauczania indywidualnego oraz kształcenia specjalnego wydała następującą liczbę orzeczeń:

Tab. 3 Orzeczenia do nauczania indywidualnego wydane przez PPP

Rok szkolny	Liczba orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego
2018/2019	108
2019/2020	76
2020/2021	56
2021/2022	72
OGÓLEM	312

Tab. 4 Orzeczenia do kształcenia specjalnego wydane przez PPP

Rok szkolny	Liczba orzeczeń o potrzebie nauczania specjalnego
2018/2019	254
2019/2020	216
2020/2021	225

2021/2022	278
OGÓŁEM	973

4.1 Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach od początku swojej działalności wykonuje zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie przewidzianym ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami m.in. w postaci:

- a) dofinansowania
 - uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
 - rehabilitacji dzieci i młodzieży.
- b) dofinansowania kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Z roku na rok przybywa osób z niepełnosprawnościami, którzy korzystają z pomocy oferowanej przez PCPR.

Tab. 5 Liczba osób z niepełnosprawnościami oraz wysokość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne dofinansowania w latach 2019-2022

Cel dofinansowania	rok			
	2019	2020	2021	2022
Turnusy rehabilitacyjne	172 465 zł 139 osób	128 757 zł 93 osoby	195 442 zł 141 osób	196 440 zł 128 osób
Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	221 027 zł 330 osób	273 278 zł 215 osób	293 017 zł 208 osób	303 326 zł 202 osoby
Barьеры architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu	146 446,35 zł 80 osób	121 355,15 zł 51 osób	148 592,48 zł 51 osób	157 665 zł 45 osób

Sport, kultura, turystyka, i rekreacja	25 578,28 zł 224 osoby	26 610 zł 296 osób	24 490 zł 224 osoby	22 000 zł 231 osób
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1 655 649 zł 75 osób	1 863 568,70 zł 75 osób	2 039 578 zł 75 osób	2 457 691 zł 80 osób

Od 2012r. PCPR realizuje program „Aktywny samorząd” ze środków PFRON. W ramach ww. programu osoby z niepełnosprawnościami otrzymały dofinansowanie w 2 modułach:

w roku 2019:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową – 35 osób na kwotę 169 034,22 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

- semestr II roku akademickiego 2018/2019 – 59 osób na kwotę 147 920,00 zł,
- semestr I roku akademickiego 2019/2020 – 49 osób na kwotę 155 234,00 zł,

w roku 2020:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową – 31 osób na kwotę 22 938,22 zł,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

- semestr II roku akademickiego 2019/2020 – 47 osób na kwotę 159 030,00 zł,
- semestr I roku akademickiego 2020/2021 – 50 osób na kwotę 169 711,00 zł.

w roku 2021:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową – 30 osób na kwotę 288 649,00 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

- semestr II roku akademickiego 2020/2021 – 55 osób na kwotę 192 884,00 zł,
- semestr I roku akademickiego 2021/2022 – 50 osób na kwotę 176 698,00 zł.

w roku 2022:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową – 39 osób na kwotę 263 518,00 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

- semestr II roku akademickiego 2021/2022 – 49 osób na kwotę 164 392,00 zł,
- semestr I roku akademickiego 2022/2023 – 47 osób na kwotę 173 854,00 zł.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach wynika, że osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako bezrobotni w ostatnich trzech latach było:

Tab. 6 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w latach 2019-2022

Stan na dzień	Liczba osób	W tym kobiety
31.12.2019r.	245	118
31.12.2020r.	194	85
31.12.2021r.	243	107
31.12.2022r.	244	109

Tab. 7 Pochodzenie osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w latach 2019-2022

Pochodzenie	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
miasto	154	121	153	159
wieś	94	73	90	85
razem	245	194	243	244

Tab. 8 Stopień niepełnosprawności osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w latach 2019-2022

Stopień niepełnosprawności	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
znaczny	8	8	9	19
umiarkowany	116	97	126	136
lekki	121	89	108	89
razem	245	194	243	244

W obecnych warunkach ograniczony popyt i ostra konkurencja na rynku pracy stawiają osoby z niepełnosprawnościami w niezwykle trudnej sytuacji pod względem podjęcia pracy. Znaczna część osób z niepełnosprawnościami rezygnuje z prób poszukiwania zatrudnienia nisko oceniając swoje możliwości i szanse, mimo że w sprzyjających okolicznościach mogłyby z powodzeniem pracować.

Poniższe dane wyraźnie świadczą o tym, że osoby z niepełnosprawnościami w niewielkim stopniu zainteresowane są podjęciem pracy.

Tab. 9 Osoby z niepełnosprawnościami poszukujące pracy w latach 2019-2022

Niepełnosprawni poszukujący pracy	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
ogółem	16	17	22	23
w tym:				
kobiety	4	4	4	6
mężczyźni	12	13	18	17
pochodzący z miasta	8	9	13	13
pochodzący ze wsi	8	8	9	10
niepełnosprawni w stopniu znacznym	3	3	7	5
niepełnosprawni w stopniu umiarkowanym	11	11	13	15
niepełnosprawni w stopniu lekkim	2	3	2	3

Osoby z niepełnosprawnościami mogą podejmować pracę w zwykłych zakładach pracy, zakładach pracy chronionej oraz zakładach aktywności zawodowej, które są formą pośrednią między warsztatem terapii zajęciowej a zakładem pracy chronionej.

Na terenie powiatu starachowickiego na otwartym rynku pracy pracodawcy wykazują niewielkie zainteresowanie zatrudnianiem osób z niepełnosprawnościami. Najczęściej motywem jest refundacja z PFRON na utworzenie dodatkowego miejsca pracy. Ze względu na ulgi przysługujące pracodawcom z tytułu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami większe szanse na podjęcie pracy mają osoby posiadające I i II grupę inwalidzką, ustalony umiarkowany bądź znaczny stopień niepełnosprawności, częściową lub całkowitą niezdolność do pracy.

W latach 2019-2021 aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami prowadziły następujące instytucje:

- PZAZ w Stykowie – zatrudnia stale około 52 osoby z niepełnosprawnościami,
- WTZ w Kałkowie Godowie oraz WTZ w Starachowicach - prowadziły działania zmierzające do przygotowania swoich uczestników do wejścia na rynek pracy. Dzięki temu 3 uczestników w WTZ podjęło pracę zawodową w PZAZ w Stykowie, w zakładach pracy chronionej, na otwartym rynku pracy,

- PUP w Starachowicach. W czasie realizacji programu poprzez działania urzędu zaktywizowanych zawodowo zostało 696 osób z niepełnosprawnościami,
- Biuro Polityki Społecznej i Zdrowia w Starostwie Powiatowym w latach 2019 – 2022 prowadziło aktywizacje zawodową osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne lub poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu poprzez:
 - a) przyznawanie jednorazowych środków finansowych PFRON na podjęcie działalności gospodarczej dla 19 osób na kwotę 1 105 895 zł,
 - b) motywowanie pracodawców do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez zwrot kosztów wyposażenia 18 stanowisk pracy dla pracownika niepełnosprawnego na kwotę 1 091 416 zł.

5. Cele operacyjne programu i sposób jego realizacji.

Celem programu jest zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i gospodarczym powiatu starachowickiego poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują pozostałym obywatelom. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- 1) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnościami.
- 2) Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez likwidację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczeństwie.
- 3) Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
- 4) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej kultury, sportu, rekreacji i turystyki.
- 5) Dążenie do wzrostu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.
- 6) Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób z niepełnosprawnościami w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.

5.1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnościami

Możliwości tkwiące w osobach z niepełnosprawnościami są ograniczane przez warunki, w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a poczucie zagrożenia bytu jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach. Wynika to nie tylko z generalnie niższego statusu materialnego, z występujących ograniczeń i utrudnień w społecznym funkcjonowaniu, ale także ze społecznego niezrozumienia ich potrzeb, a wręcz marginalizacji.

Niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi przeszkodę w realizacji własnych celów. Postrzegana jest jako stan niepożądany, niekorzystny fakt społeczny, często nieświadomie wywołujący niepokój, budzący obawę, że i nas może spotkać podobny los.

Brak kontaktów powoduje, że w ocenach kierujemy się silnie zakorzenionymi w świadomości stereotypami, mitami, niesprawdzonymi informacjami, na podstawie, których przeciętny Polak postrzega osoby z niepełnosprawnościami przez pryzmat ograniczeń, niskich rent, miernych sukcesów życiowych i zawodowych, skali bezradności i koniecznej pomocy. Takie postrzeganie sytuuje te osoby w roli klientów różnych instytucji pomocowych i powoduje ich marginalizację.

Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy, a kontakt z osobami niepełnosprawnymi budzi poczucie bezradności, zakłopotania. Społeczne oczekiwanie idzie w kierunku dokonywania zmian w samej osobie z niepełnosprawnością poprzez leczenie, rehabilitację, przystosowanie.

Problem osób z niepełnosprawnościami tkwi nie tylko w niepełnosprawności, ale także, a może przede wszystkim, w osobach sprawnych. Istotna jest, zatem zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia osób z niepełnosprawnościami, gdyż właściwe otoczenie społeczne stymulując wpływa na rozwiązywanie ich problemów.

Zadania do realizacji:

- Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych, mających na celu poznanie świata osób z niepełnosprawnościami, zmianę postaw, zrozumienie i akceptację.

- Poruszanie i przybliżanie problematyki osób z niepełnosprawnościami w środkach masowego przekazu, przełamywanie dotychczasowych uprzedzeń, tworzenie sprzyjającego klimatu do integracji ze społeczeństwem.
- Zagwarantowanie warunków do udziału osób z niepełnosprawnościami w imprezach organizowanych przez Powiat i Miasto – informacja i promocja imprez w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami
- Prowadzenie działalności informacyjnej dotyczącej różnych form pomocy i wsparcia świadczonych przez urzędy, instytucje i organizacje dla osób z niepełnosprawnościami.

5.2. Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez likwidację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczeństwie.

Bariery architektoniczne, urbanistyczne, transportowe, techniczne, w komunikowaniu się są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania jest adaptacja łazienek oraz umożliwienie samodzielnego wyjścia z domu (budowa podjazdu, montaż windy). Pomocą objęte są głównie osoby z niepełnosprawnościami ruchowo. Szczególnego wsparcia wymagają rodziny z małym dzieckiem, nad którym wieloletnia opieka często skutkuje niepełnosprawnością opiekunów - zwłaszcza samotnych matek. Bardzo ważnym do zrealizowania zadaniem jest likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej w tym w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach edukacyjnych a także wyposażanie obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny oraz wszelkie działania zmierzające do pozyskiwania funduszy na ten cel.

Zadania do realizacji

- Systematyczne dostosowywanie mieszkań, do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

- Udostępnianie obiektów użyteczności publicznej dla osób na wózkach inwalidzkich poprzez budowę podjazdów, montaż urządzeń dźwigowych, wyposażanie w transportery schodowe,
- Udzielanie dofinansowania do pozyskania przez osoby z niepełnosprawnościami sprzętów niezbędnych do życia i samodzielnego funkcjonowania, (specjalistyczny sprzęt komputerowy, oprzyrządowanie samochodów osobowych itp.).
- Likwidacja barier transportowych np. zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami.

5.3. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Pomoc społeczna jest elementem polityki społecznej państwa, powołanym do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych w taki sposób, aby osoba lub rodzina żyła w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze świadczeń pomocy społecznej na ogólnych zasadach, określonych w ustawie dla ogółu społeczeństwa.

Obok zabezpieczenia niezbędnych życiowych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, konieczne jest również zorganizowanie takiej specyficznej pomocy, która umożliwi osobie z niepełnosprawnością usamodzielnienie się i opuszczenie kręgu beneficjentów pomocy społecznej, pozwoli na prawdziwe ich upodmiotowienie. Rodzaj, formy i rozmiar tej pomocy powinny stymulować osobę niepełnosprawną do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego, który ma bezpośredni kontakt z osobą niepełnosprawną.

Poszczególne zadania w zakresie nowych rozwiązań środowiskowego wsparcia osób z niepełnosprawnościami będą podejmowane i realizowane przy współdziałaniu organizacji pozarządowych.

W celu zdiagnozowania środowiska i szczegółowego rozpoznania potrzeb osób z niepełnosprawnościami PCPR powinien rozszerzyć dotychczasową współpracę z miejscowymi organizacjami pozarządowymi, które znają potrzeby środowiska w tym zakresie.

Bardzo duże znaczenie w osiągnięciu pozytywnych rezultatów leczenia i usprawniania ma poradnictwo medyczne, socjalne i pedagogiczne oraz terapia psychologiczna. W przypadku niepełnosprawnego lub zagrożonego niepełnosprawnością dziecka działania te powinny być skierowane do jego rodziców. Ważne jest też wsparcie przez grupę innych rodziców dzieci z taką samą niepełnosprawnością. Odpowiednie postawy rodzicielskie wobec niepełnosprawnego dziecka pozwolą nie tylko na osiągnięcie pozytywnych rezultatów wczesnego leczenia i usprawniania oraz rehabilitacji psycho-edukacyjnej, ale również pozwolą na jego możliwie pełen rozwój, a następnie uczestnictwo w życiu społecznym.

Można powiedzieć, że odwrotną sytuację mamy u osoby dorosłej, która na skutek wypadku czy choroby staje się osobą niepełnosprawną. Obok ewentualnej potrzeby ratowania życia, leczenie i rehabilitacja medyczna jest nieskuteczna bez wsparcia poradnictwem i ewentualną terapią. Jak wynika z praktyki, najlepsze rezultaty daje wsparcie udzielone przez inne osoby z taką samą niepełnosprawnością.

Zadania do realizacji

- Organizacja różnorodnych form opieki, kierowanych do rodzin zmagających się z niepełnosprawnością służących szeroko rozumianej aktywizacji m.in. usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością, przewodnika osoby niewidomej, usługi opiekuńcze.
- Rozwijanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego dla osób z niepełnosprawnościami.
- Wspieranie działań zmierzających do rozwoju i podnoszenia jakości usług rehabilitacyjnych w tym wyposażanie obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny.
- Tworzenie sieci klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, stosownie do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie.

5.4. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.

Realizacja tego celu musi przebiegać w dwóch ząbających się płaszczyznach. Pierwsza z nich to prowadzenie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez działalność kulturalną, sportową, rekreację i turystykę.

Druga to pełnoprawny udział osób z niepełnosprawnościami w kulturze, sporcie,

rekreacji i turystyce.

Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym, czyli również w kulturze, sporcie i rekreacji. Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się zwłaszcza uczestnictwo w:

- warsztatach terapii zajęciowej,
- turnusach rehabilitacyjnych,
- integracyjnych imprezach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

Wymienione formy zawierają w sobie działalność kulturalną, sportową, rekreacyjną i turystyczną, choć nie zawsze jest to działalność podstawowa.

Warsztaty terapii zajęciowej, które realizują również zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej mają na celu ogólny rozwój i poprawę sprawności niezbędnej do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia przez zastosowanie różnych technik terapii zajęciowej.

Turnusy rehabilitacyjne są formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie jest to działalność prowadzona głównie, a właściwie wyłącznie w środowisku samych osób z niepełnosprawnościami. Uczestnictwo osoby z niepełnosprawnością w tych formach aktywności ma pozwolić jej na powrót do życia społecznego. Dotyczy to tych osób z niepełnosprawnościami, które wcześniej jako najczęściej w pełni sprawne uczestniczyły w życiu społecznym i zawodowym. Osobom, które stały się niepełnosprawne do 16 roku życia uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych umożliwi wejście w życie społeczne.

Następnym elementem wsparcia wczesnego procesu leczenia i rehabilitacji jest szybkie i adekwatne zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Wszystkie osoby z niepełnosprawnościami, które potrzebują tych przedmiotów i urządzeń, powinny mieć do nich swobodny dostęp, niezależnie od swojej sytuacji finansowej.

Omówione powyżej działania realizowane są w powiecie starachowickim jak i w całym kraju głównie w oparciu o środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób z niepełnosprawnościami (PFRON) poprzez organizacje pozarządowe, zakłady pracy chronionej oraz przez takie instytucje jak specjalne placówki oświatowe i opiekuńcze.

Rehabilitacja społeczna jest bardzo ważnym elementem działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Powinna być w następnych latach kontynuowana i rozszerzana we wszystkich wymienionych formach. Równocześnie należy zwiększyć efektywność działań w tym zakresie poprzez ich koordynację, popularyzację, kumulację środków oraz prowadzenie rzetelnej oceny rezultatów tych działań.

Zadania do realizacji:

- Udzielanie pomocy finansowej osobom z niepełnosprawnościami do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
- Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej dla potrzebujących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.
- Utworzenie i rozwijanie działalności Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy typu C dla osób z trwałymi zaburzeniami psychicznymi.
- Dofinansowanie zaopatrzenia osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędne do ich funkcjonowania.
- Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Udział osób z niepełnosprawnościami w kulturze, sporcie, rekreacji i turystyce.

Każda osoba może w kulturze i sporcie uczestniczyć zarówno jako widz i jako twórca. Natomiast w turystyce i rekreacji w większości jesteśmy uczestnikami.

W ogólnospołecznym życiu kulturalnym i sportowym powiatu starachowickiego w małym procencie uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami. Wynika to głównie z istniejących barier architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się tkwiących w samych osobach niepełnosprawnych i ich najbliższym otoczeniu oraz barier mentalnych tkwiących w osobach sprawnych. Zaczyna się to zmieniać poprzez organizowane powiatowe imprezy integracyjne jednak w dalszym ciągu widoczny jest brak pomostu pomiędzy dość szeroko prowadzoną działalnością kulturalną, sportową, rekreacyjną i turystyką w środowisku osób z niepełnosprawnościami, a działalnością ogólnospołeczną.

Zadania do realizacji

- Udzielanie pomocy organizatorom zajęć sportowych, kulturalnych rekreacyjnych , turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami.
- Wspieranie działań sprzyjających integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem (spotkania , imprezy kulturalne itp.).

5.5. Dążenie do wzrostu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Rehabilitacja zawodowa jest istotnym elementem rehabilitacji kompleksowej i polega na ułatwieniu osobie z niepełnosprawnością udziału w życiu zawodowym poprzez uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia a w konsekwencji awansu zawodowego poprzez udzielenie osobie z niepełnosprawnością takich usług jak:

- ocena zdolności do pracy w oparciu o odpowiednie badania lekarskie i psychologiczne,
- poradnictwo zawodowe,
- przygotowanie zawodowe,
- dobór i wyposażenie odpowiedniego miejsca pracy a w konsekwencji zatrudnienie,
- wspomaganie pozostawania w zatrudnieniu oraz dobór odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego umożliwiającego bądź ułatwiającego wykonywanie pracy.

W konsekwencji prowadzi ona do integracji lub reintegracji społecznej. Rehabilitacja zawodowa powinna dotyczyć zarówno młodzieży uczącej się, zwłaszcza w szkołach zawodowych na różnych poziomach kształcenia, jak też osób w okresie aktywności zawodowej pozostających bez pracy lub funkcjonujących już w określonych środowiskach zawodowych. Należy tutaj postawić za cel przygotowanie do pracy oraz zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami zatrudnienia zgodnego z ich możliwościami psychofizycznymi i posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi. Rehabilitację zawodową powinno realizować się w kilku etapach:

- etap I - poradnictwo zawodowe,
- etap II - zatrudnienie lub podjęcie samodzielnej działalności gospodarczej,
- etap III - wspieranie pozostawania w zatrudnieniu.

Rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami

Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami nadal obserwuje się niejednokrotnie utrudnione wejście na rynek pracy zwłaszcza osób z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi. Rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami jest ciągle jeszcze kojarzony z miejscami pracy w zakładach pracy chronionej. Istotne zatem, staje się przedsięwzięcie działań na rzecz wzrostu świadomości pracodawców z otwartego rynku pracy na temat rodzajów niepełnosprawności i rzeczywistych ograniczeń zawodowych z nich wpływających. Zawsze jednak pewna grupa osób z niepełnosprawnościami będzie najlepiej funkcjonowała w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej ze względu na rodzaj schorzeń warunkujących niepełnosprawność.

Osoby z niepełnosprawnościami, w zależności od stopnia uszkodzenia organizmu i przygotowania do pracy, powinny być zatrudniane w zwykłych zakładach pracy, czyli na tzw. otwartym rynku, w zakładach pracy chronionej lub zakładach aktywności zawodowej.

Obecnie obserwuje się w Unii Europejskiej tendencję do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w zwykłych zakładach zgodnie z zasadą zawodowej integracji.

Zadania do realizacji:

- Prowadzenie przez Powiatowy Urząd Pracy pośrednictwa pracy i poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami, ich szkolenie i przekwalifikowanie.
- Promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.
- Doradztwo i pomoc osobom z niepełnosprawnościami podejmującym działalność gospodarczą i rolniczą w tym poprzez udzielanie pożyczek na rozpoczęcie takiej działalności.
- Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w postaci dofinansowania kosztów nauki.
- Tworzenie warunków do zatrudnienia przez pracodawców osób z niepełnosprawnościami.
- Realizacja programów celowych PFRON mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami.

5.6 Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób z niepełnosprawnościami w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.

Realizacja powyższego celu będzie wykonaniem art. 44b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, który wymienia jako jedno z zadań powiatu powołanie powiatowej społecznej rady do spraw osób niepełnosprawnych, która jest organem opiniodawczo – doradczym przede wszystkim w kwestii inspirowania przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji ich praw.

Wspomniana ustawa w art.35a, ust.1, pkt 6 jako zadanie do realizacji wymienia również: „współpracę z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób” .

Zadania do realizacji

- Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Wspieranie działań integrujących środowisko osób z niepełnosprawnościami.
- Bieżące informowanie osób z niepełnosprawnościami o działaniach do nich kierowanych.
- Wspieranie inicjatyw dotyczących osób z niepełnosprawnościami wnoszonych przez reprezentację środowiska różnych podmiotów zajmujących się pomocą niepełnosprawnym oraz ich rodzinom.

6. Źródła finansowania programu.

Założenia programu przewidują, że finansowanie działań wytyczonych w programie będzie odbywać się ze środków własnych i pozyskanych przez uczestników poszczególnych przedsięwzięć. Jako główne źródła finansowania należy wymienić: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki unijne w tym zwłaszcza EFS, środki sponsorów oraz środki własne będące w dyspozycji podmiotów- realizatorów programu.

7. Zasady monitorowania i ewaluacji programu.

Realizacja programu będzie monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Instytucje odpowiedzialne za poszczególne zadania przedstawią do PCPR do końca marca każdego roku pisemne sprawozdania z ich realizacji biorąc pod uwagę wskaźniki: poziom integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami, likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, aktywizację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Ewaluacja programu składać się będzie z dwóch głównych elementów: ewaluacji okresowej oraz ewaluacji końcowej.

Ewaluacja okresowa będzie miała przede wszystkim formatywny charakter, skupi się na ocenie, czy działania programu są zgodne z zaplanowanymi, czy prowadzą do oczekiwanych rezultatów. Jej wyniki posłużą przede wszystkim udoskonaleniu realizowanych działań.

Informacja o stanie realizacji programu będzie corocznie przedkładana Radzie Powiatu w Starachowicach.

Ewaluacja końcowa zrealizowana zostanie w pierwszym kwartale po zakończeniu Programu. W jej wyniku zostanie określona wartość programu w zakresie zrealizowania celu głównego: „Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i gospodarczym powiatu starachowickiego poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują pozostałym obywatelom” oraz stopnia realizacji celów operacyjnych programu.

8. Informacja i promocja programu w środowisku lokalnym.

W celu zaangażowania do realizacji programu jak największej liczby osób i instytucji przewiduje się działania informacyjno promocyjne. Instrumenty działań informacyjnych i promocyjnych:

- Internet - Biuletyn Informacji Publicznej, strona internetowa PCPR,
- współpraca z mediami – artykuły i komunikaty w prasie lokalnej informujące o programie.

9. Harmonogram realizacji programu:

Cel główny programu :

Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i gospodarczym powiatu starachowickiego poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują pozostałym obywatelom.

Lp.	Cel operacyjny programu	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Źródła dofinansowania	Wskaźniki	Termin realizacji (lata)
1.	Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnościami.	<ul style="list-style-type: none">• Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych, mających na celu poznanie świata, osób z niepełnosprawnościami zmianę postaw, rozumienie i akceptację.• Poruszanie i przybliżanie problematyki osób z niepełnosprawnościami w środkach masowego przekazu, przełamywanie dotychczasowych uprzedzeń, tworzenie sprzyjającego klimatu do integracji ze społeczeństwem.• Zagwarantowanie warunków do udziału osób z niepełnosprawnościami w imprezach organizowanych przez Powiat i Gminy - informacja i promocja imprez w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.• Prowadzenie działalności informacyjnej dotyczącej różnych form pomocy i wsparcia świadczonych przez urzędy, instytucje i organizacje dla osób z niepełnosprawnościami.	Wydziały edukacji gmin i powiatu, Starostwo Powiatowe, Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w gminach i w powiecie, organizacje pozarządowe	środki finansowe samorządów w gminnych, środki własne realizatorów	Liczba szkół powiatowych i gminnych realizujących programy wychowawcze. Liczba publikacji w prasie, Liczba publikacji w Internecie.	2024-2028

2.	<p>Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez likwidację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowanie w społeczeństwie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne dostosowywanie mieszkań, do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. • Udostępnianie obiektów użyteczności publicznej dla osób na wózkach inwalidzkich <ul style="list-style-type: none"> - budowę podjazdów, - montaż urządzeń dźwigowych, - wyposażanie w transportery schodowe . • Udzielanie dofinansowania do pozyskania przez osoby z niepełnosprawnościami sprzętów niezbędnych do życia i samodzielnego funkcjonowania (specjalistyczny sprzęt komputerowy, oprzyrządowanie samochodów osobowych itp.). • Likwidacja barier transportowych np. zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami. 	<p>PCPR</p> <p>Starostwo Powiatowe, urzędy gminne,</p> <p>PCPR</p> <p>Starostwo Powiatowe,</p>	<p>Środki PFRON, środki własne, środki finansowe samorządów w gminnych, środki własne realizatorów</p>	<p>Liczb osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania.</p> <p>Liczba instytucji, w których zlikwidowano bariery.</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania.</p> <p>Liczba zakupionych pojazdów, liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z dowozu.</p>	2024-2028
3.	<p>Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja różnorodnych form opieki, kierowanych do rodzin zmagających się z niepełnosprawnością służących szeroko rozumianej aktywizacji m.in. usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością, przewodnika osoby niewidomej, usługi opiekuńcze. • Rozwijanie poradnictwa medycznego, 	<p>Ośrodki Pomocy Społecznej w gminach.</p> <p>PPP,</p>	<p>Środki PFRON, budżet państwa , środki własne, fundusze unijne,</p>	<p>Liczba rodzin objętych opieką usług opiekuńczych</p> <p>Liczba udzielonych</p>	2024-2028

		<p>psychologicznego, prawnego dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie działań zmierzających do rozwoju i podnoszenia jakości usług rehabilitacyjnych w tym wyposażanie obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny. • Tworzenie sieci klas integracyjnych w szkołach i przedszkolach, stosownie do potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami w powiecie. 	<p>PCPR, PZOZ, organizacje pozarządowe</p> <p>Starostwo Powiatowe,</p> <p>Wydziały edukacji gmin i powiatu,</p>	<p>środki finansowe jednostek samorządu terytorialne go, środki własne realizatorów</p>	<p>porad dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin</p> <p>Liczba klas integracyjnych funkcjonujących w szkołach, liczba uczniów z niepełnosprawnościami uczących się w tych klasach</p>	
4.	<p>Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej kultury, sportu, rekreacji i turystyki.</p> <p>I. Rehabilitacja społeczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie pomocy finansowej osobom z niepełnosprawnościami do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. • Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej dla potrzebujących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. • Utworzenie i rozwijanie działalności Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy typu C dla osób z trwałymi 	<p>PCPR</p> <p>PCPR, Starostwo Powiatowe</p> <p>Starostwo Powiatowe</p>	<p>Środki PFRON, budżet państwa ,</p>	<p>Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania,</p> <p>Wysokość środków PFRON, Wysokość środków powiatu</p> <p>Utworzenie ŚDS, Liczba uczestników</p>	<p>2024- 2028</p>

	<p>zaburzeniami psychicznymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dofinansowanie zaopatrzenia osób z niepełnosprawnościami w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze niezbędne do ich funkcjonowania. • Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. • Udzielanie pomocy organizatorom zajęć sportowych, kulturalnych rekreacyjnych , turystycznych dla osób z niepełnosprawnościami. • Wspieranie działań sprzyjających integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem / spotkania , imprezy kulturalne itp./ 	<p>PCPR</p> <p>PCPR, Starostwo Powiatowe, urzędy gminne</p> <p>PCPR</p> <p>PCPR organizacje pozarządowe</p>	<p>środki własne, fundusze unijne, środki finansowe jednostek</p>	<p>Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania,</p> <p>Wysokość środków finansowych powiatu i gmin</p>	<p>2024-2028</p>	
5.	<p>Wzrost wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie przez Powiatowy Urząd Pracy , pośrednictwa pracy i poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami, ich szkolenie i przekwalifikowanie. • Promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. • Doradztwo i pomoc osobom z niepełno 	<p>PUP</p> <p>PUP, Starostwo Powiatowe</p>	<p>Środki PFRON, środki własne, środki finansowe samorządów w gminnych, środki</p>	<p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objęta szkoleniem.</p> <p>Liczba osób z</p>	<p>2024-2028</p>

		<p>sprawnościami podejmującym działalność gospodarczą i rolniczą w tym poprzez udzielanie pożyczek na rozpoczęcie takiej działalności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w postaci dofinansowania kosztów nauki • Tworzenie warunków do zatrudnienia przez pracodawców osób z niepełnosprawnościami. • Realizacja programów celowych PFRON mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami. 	<p>PCPR</p> <p>Starostwo Powiatowe, PUP</p>	<p>własne realizatorów</p>	<p>niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania,</p> <p>Liczba stanowisk pracy dla ON sfinansowanych przez powiat</p>	
6.	<p>Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób z niepełnosprawnościami w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi. • Bieżące informowanie osób z niepełnosprawnościami o działaniach do nich kierowanych. • Wspieranie inicjatyw dotyczących osób z niepełnosprawnościami wnoszonych przez reprezentację środowiska różnych podmiotów zajmujących się pomocą osobą z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom. 	<p>PCPR, Starostwo Powiatowe, urzędy gminne, organizacje pozarządowe</p>		<p>Liczba wydanych opinii przez Powiatową Społeczną Radę ds. Niepełnosprawnych</p>	<p>2024-2028</p>

10. Uwagi końcowe.

Realizacja programu obejmuje okres od 2024 do 2028 roku i uzależniona będzie od możliwości pozyskiwania środków finansowych na poszczególne zadania. Program został umieszczony na stronie internetowej PCPR w Starachowicach celem przeprowadzenia konsultacji społecznych.